

Balikesirde Bir Kadın 2

– çitlembik · 28 Mart 2024



BALIKESİR'DE BİR KADIN 2

Anafartalar Caddesi'nde aylak aylak dolaşıyorum, sanki içimde şarkılar söyleyen hoplayıp zıplayarak dans etmek isteyen bir ağustos böceği var. Belki de cemrelerin düşüp baharın "Ce eee!" diye ortaya çıkıvermesi beni böyle çocuklaştırdı. Balkes Pastanesi'nin önünden geçerken o leziz dondurmaların yaz günlerinde verdiği ferahlatıcı hissin tarifi imkânsız. Sonra da Balıkesir kaymaklısı satan küçük dükkâna ilişiveriyor gözüm.

"Pes vallahi! Böyle guruldayan mideyle Balıkesir'in tarihini düşünmeye hâlin mi kaldı?" diye hayıflanıyorum. Üstüne üstlük çaktırmadan avcumu yalayıp bir tarafım şişmesin diye göğsüme sürüyorum.

Bir yerlere yetişme telaşında olan insanların arasında ilerliyor, gökte uçan kuşların bir an için kaldırımlara konup sonra da pır diye tekrar çatılara konmasını izliyorum. Bir tarafta da miskin miskin yatan iri cüsseli köpeği görüp ona Turist Ömer gibi cakalı bir selam veriyorum. Okul çıkışında turşu suyu içip tost yediğimiz binaya (Ajlan) doğru hüzünle bakıp anılarımın tespah taneleri gibi etrafa saçıldığını görünce nasıl tekrar bir araya getiririm diye düşünürken buluyorum kendimi.

Yazım aşamasında kafamda kırk tilki dolaşır. Şimdi edebiyat ve tarih ilişkisi üzerinde düşünüp yazımı şekillendirme çabasındayım. Bu sıralar havanda su dövmek deyimine inat kırmızı gözlü tavşanın ışıktan

korkmadan yola devam edebileceğine olan inanç içime sıcak bir his bırakıyor.

Her dışarı çıkışımda çantamdan eksik etmediğim kitaplardan biri daha kelime haznemi dolduracak. İçimin derinliklerine sinmiş dağınık, sanki kitap okuyan, benden ilgisiz, dikkatsiz başka bir kişi daha var. Böyle anlarda arkadaşlarım bizim Çiğdem hayallenmeye başladı derler. Dillerine düştük bir kere, elden ne gelir?

Yazılı kaynakların birinde Hacı Alibey Camii'nin 1319'da yapılmış olduğuna ve büyük deprem sonrası 1952'de onarım gördüğüne dair bilgiye istinaden girişte yazılan tarihe bakınca (1950) açıkçası ikileme düşmedim değil. Birkaç kare fotoğraf çektim, bir de yine giriş kapısının üstünde bulunan küçük kitabeye taktım kafayı, illaki okuyacağım. Sonuç mu? Boylu poslu olup hatta bahçe duvarına çıkmama rağmen başaramadım. Tabiri caizse "Haa sizin yapacağınız işe..." derken hop oturdum hop kalktım. Yanı başındaki kütüphanenin içinde harıl harıl kitap kolilerini açan gençlerden biri bana yardım elini uzatsa da o da çaresiz kaldı. Bu tarihi kütüphanenin yeniden hizmete gireceğinin müjdesi biraz olsun beni sakinleştirdi. "Hadi!" dedim "Biraz soluklanmak için banklara (Hacı Ali Camii'nin yanı) oturuver". Ah oturamaz olaydım... Üzerime doğru pike yapıp gelen kara sinek bir rahat vermedi. Biraz sonra yapışkan şey ilerideki şeker jelatininin üzerine konup arka ayaklarıyla kanatlarını kaşıyıp keyiflendikçe keyiflendi. "Bak köftehora!" dedim, "Ağzının tadını nasıl da biliyor". Tekrar gelip de üzerime konmasa bari... Neyse efendim, sadete gelirse Hacı Ali Camii tüm ihtişamıyla duran komşusuna (Kuvayi Milliye Müzesi) her ezan vakti "Merhaba!" der. Bu iki kadim dostun önünden geçenler bilmezler aralarındaki kopmaz bağı. İçimi dolduran efkârla birlikte tekrar kalkıp yola devam ettim.

Bu arada şehrimizde ilk imar faaliyetleri belediye kurulmadan önce, 1863 yılında Ahmet Vefik Paşa öncülüğünde başlar, gayrimenkuller istimlak edilerek Ahmet Vefik Paşa Caddesi hizmete açılır. Cumhuriyetin ilanını takiben, Anafartalar Caddesi ismini alan cadde, 1890'lara kadar kentin tek ana aksı olarak ticari işlevleri barındırır. Kentin yaşadığı ikinci imar hareketi Belediye Reisi Börekçioğlu Necip Bey zamanında gerçekleşir.

Araştırmalarımın öğrendiğim kadarıyla ilk Türkçe sözlüklerden Lehçe-i Osmânî'nin yazarı olan Ahmet Vefik Paşa, devlet adamlığının yanı sıra 16 dil bilen bir bilim insanı. Ayrıca kendisi Bursa valiliği sırasında bu kentte bir tiyatro yaptırmakla ün kazanıyor. "Keşke" diyorum "Bir tiyatro da bizim memleketimize kazandırsaydı". Moliere'den birçok eser çevirmiş. Bir konu daha var ki Paris büyükelçiliği sırasında III. Napolyon ile aralarında yaşanan gerilim, fıkralara konu olmuş. Bu ünlü sadrazamın sonuysa beni oldukça üzdü.

O büyük şahsiyeti hayal aleminde yad ederken saat kulesinin çanının çalmasıyla kendime geliyorum. Meğerse 1908 yılında yapılmış olan şadırvana her saat başında serenat yaparak aşkını ilan edermiş. Tarihi eserler Balıkesir insanının ortak duyarlığı galiba. Hep öyle değil miydi? Yanlarında tüm çirkinliğiyle duran o koca AVM'ye kötü kötü bakıyorum.

Sonuç olarak yanlış işleyen politikalar her daim olmuş, olmaya da devam etmekte.
Müşkülpesent bir rüzgâr eserken "Eve dönmeliyim" diyorum. Hüsni kuruntuyu bir yana bırakıp batan güneşi arkama alıp yürüyorum.

BALIKESİR'DE BAHAR

Mart ayı muştı baharı
Silme kuşlar sarmış yine Balıkesir'i
Gök nasıl da örselenmiş rüzgâra yenik düşerek
Berelenmiş dizleriyle halvete koşan ben gibi

Helmelenir içimdeki çocukla ihtiyar hâllerim bir anda
Dingin bir iç geçiriş kavimler hâlinde çöker içime
Kâfir olsa gerek fısıldayan ürkek benlik

Katar katar bulutlar yüksünmeden el verir umutlarıma
Kunnamaz baykuşlar düşleri
Ben mi yoksa Balıkesir mi tasalı bu defa
Kısır bir döngü içinde

Omuz silkerken gömütler yeniden
Yavan olacaktı çiçek açan erik ağacının
Yas tutan hâlleri
Bense mabet kılacaktım gelinciklerin açtığı yeri

Balıkesir'de ulu bir çınar gölgesi soracaktı
Karıncalarla konuştuğum sırları
Saçlarım fırtınalar yaratırken mavi mavi
Yontular direniyordu
Resifler uçarı miladı yeniliyordu zamansız

H. Çiğdem Deniz